

دیدگاه

گفتگو با میثم مهدیار (عضو کاروان سرزمین برادری)
ظرفیت‌های تقریبی علوم اجتماعی

این سفر به ابتکار یک سازمان مردم‌نهاد با عنوان «اتحادیه بین‌المللی امت واحده» و به‌صورت خودجوش تدارک دیده شده بود. البته این موسسه دو سابقهٔ بین‌المللی در برگزاری چنین کاروانی داشت. یکی کاروان صلح غزه بود و دیگری هم کاروان صلح سوریه. دوستان موسسه به این نتیجه رسیده بودند که خیلی خوب می‌شود اگر در داخل هم یک حرکت برای نزدیک‌شدن اقوام و مذاهب صورت بگیرد. چیزی که دوستان را به این نتیجه رسانده این بود که درگیری‌های اخیر در منطقه و اختلافات مذهبی باعث شده گروه‌های تکفیری خیلی راحت‌واج بگیرند. در صورتی که اگر هر دو مذهب شیعه و سنی، تکی‌واجی‌های هر گروه را از خودشان می‌رانند، این اتفاقات نمی‌افتاد. به نظر هم همین جمع‌بندی‌ها دوستان را به این نتیجه رساند که یک کاروانی با حضور شخصیت‌های فرهنگی اجتماعی و حتی سیاسی به‌دوراز حضور مسئولان کشوری راه‌اندازی کنند که به‌صورت هم‌زمان در سه شاخه اتفاق افتاد. تعدادی از دوستان به کره‌دستان رفتند؛ عده‌ای به گلستان و گروهی هم به سیستان و بلوچستان.

مختصری از کیفیت فعالیت‌ها در کره‌دستان بگویید. دیدارها با چه کسانی صورت گرفت؟ خواص یا عموم مردم؟

دیدارها با اقتضار مختلف بود. اولین دیدار با نخبگان علمی و فرهنگی در سالن سینما بهمن اتفاق افتاد که جمعی از نخبگان سیاسی و فرهنگی استان کره‌دستان و جمعی از کاروانیان در این دیدار صحبت کردند. همان روز در یکی از مساجد قدیمی اهل سنت سئندج حضور پیدا کردیم و نماز جماعت را به امامت اهل سنت برگزار کردیم. بعد از آن بازدیدی داشتیم از یک مجتمع بهزیستی توان‌بخشی که از حدیه‌هایی از طرف کاروان به مددجویان این مجتمع و پرستاران و مسئولان اهدا شد. روزهای بعد در نماز جمعه شهر سئندج شرکت کردیم. جمعی از اعضای کاروانی هم دیداری با تعدادی از خانواده‌های شهدای اهل سنت انقلاب اسلامی و دفاع مقدس داشتند. برخی نیز با حضور در مناطق محروم شهر سئندج از نزدیک با مصائب و مشکلات این محلات آشنا شدند. باز دیده از یک مدرسه و حوزه علمیه اهل سنت هم از دیگر برنامه‌های سفرو بود.

آیا هدفی که کاروان دنبال می‌کرد در کوتاه‌مدت محقق می‌شود؟

خیال اول باید توجه کرد که این سفر بیشتر نمادین بود و نباید انتظار زیادی از آن داشت. حال ممکن است ادامه هم پیدا کنند؛ ولی مهم شروع‌شدن این حرکت و پوشش رسانه‌ای آن بود. با توجه به ارتباطاتی که برقرار شد و بازخورهایی که بعد از این سفر گرفته شد به نظر اهداف اولیه این سفر تأمین شد. مثلاً بعد از دیدار از دانشجویانی که شناسایی کرده زاهدان به‌قم آمدند. در واقع به دلیل مختلفی سببی اعتمادی بین حاکمیت و بعضی اقوام و مذاهب وجود دارد. هدف ما این بود که این سد را بشکنیم و نشان بدهیم که از جانب مردم و نخبگانی این سدغیرقابل پذیرش است.

آن چیزهایی که عزم نخبگان برابری بی‌وسنتن به کاروان جزم کرد چه بود؟

خوب این احساس نیاز به نظر هم وجود دارد. یعنی نخبگان حول این مسئله اجماع نظر داشتند که این گسست‌ها تارخی اندومی شود و باید حل‌شان کرد. ببینید این فاصله‌ها از زمان صفویه وجود داشته‌است. در زمان رضاخان سرکوب قومیت‌ها و مذاهب برای تشکیل دولت مرکزی به اوج خود رسید. برنامه‌های توسعه از زمان رضاخان به بعد نیز برنامه‌های تمرکزگرا بوده و این تمرکزگرایی باعث شده حاشیه‌های کشور کورده‌گرفته شود. با توجه به اینکه قومیت‌ها و مذاهب اقلیت با حادتر شدن کشور هستند، هم شکاف مرکز حاشیه و هم شکاف قومیت و مذهب بر یکدیگر بار شده‌اند و سدهایی را ایجاد کرده‌است. این مسئله را نخبگان ما فهمیده‌اند و حول آن اتفاق نظر دارند و مباحثشان هم بیشتر حول تبیین این قضیه بود.

به نظر تان نخبگان دانشگاهی به‌ویژه در حوزه علوم انسانی چطور می‌توانند در حفظ وحدت سهیم باشند؟

در حوزه علوم انسانی باید ریشه‌های تاریخی این فاصله را فهمید و به‌جای بازتولید این فاصله‌ها، برای رفع آن اقدام کرد. این خیلی مهم است که چه رویکردی انتخاب می‌کنیم و در انتخاب این رویکردها دقت کنیم. مثلاً در حوزه رشته مطالعات فرهنگی که بیشتر نگاه سیاسی به این شکاف‌ها دارد و ریشه‌های فرهنگی آن را نادیده می‌گیرد این شکاف‌ها بازتولید می‌شوند و باید دقت کرد که خیلی سراغ این حوزه مطالعاتی نرئیم. در عوض به نظر می‌رسد که حوزه مطالعات مردم‌شناسانه و انسان‌شناسانه می‌تواند ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های همگرایی بومی و قومیتی را برای ما عیان‌تر کند. یکی از برنامه‌های سفر ما هم بحث در برنامهٔ مجلس ذکر و مناجات یکی از خانقاه‌های اهل سنت سنندج بود. این خانقاه‌ها کاملاً ساختاری شبیه حسینیه‌های شیعیان دارو اصالتاً این خانقاه‌ها خود را به اهل بیت منتسب می‌دانند و در شجره‌نامه‌هایی که در این خانقاه‌نصب شده بود نام اهل بیت در سرسلسله این شجره‌نامه‌ها دیده می‌شد.

خب این نشان می‌دهد که چقدر پتانسیل فرهنگی برای همگرایی وجود دارد. در زمینه مطالعات تاریخی جغرافیایی هم همین‌طور. بازآندیشی در برنامه‌های مطالعات توسعه و مطالعات منطقه‌ای با این نگرش تقریبی باید در دستور کار دانشکده‌های علوم اجتماعی ما باشد. متأسفانه در رشته‌های توسعه‌مطقه‌ای ما به این شکاف و فاصله خیلی دقت نمی‌شود و خیلی مورد تأمل قرار نمی‌گیرد. نقد برنامه‌های توسعه تدوین شده، از این منظر می‌تواند آهنگنا باشد که به نظر ما باید یکی از کارهای قابل‌پیگیری علمی در این حوزه باشد.

تشکل بین المللی حمیده وجدی
امت واحده یکی از تشکل‌های غیر دولتی ایران است که در سطح بین‌المللی به فعالیت می‌پردازد.

اتحادیه بین‌المللی امت واحده با هدف احیای گفتمان انقلاب اسلامی در جهان خصوصاً در کشورهای اسلامی، سامان‌دهی نیروهای توانمند داخلی و خارجی در

قالب تشکلی مؤثر در عرصه بین‌المللی، مقابله با تهدیدسات ابر قدرت‌ها در مقابل بیداری اسلامی و انقلاب ایران، سامان‌دهی ته‌اجمات فکری و فرهنگی علیه

ریز و درشت کار مردمی در حوزه جهان‌اسلام در گفتگو با علیرضا کمیلی؛ دبیر اتحادیه بین‌المللی امت واحده

کاروان برادری به جای بیانیه همدردی

معظم رهبری را هم نصب کردیم که فرمودند: «فلسطین کلید رمز لودی است که درهای فرج را به سوی امت اسلامی می‌گشاید» و این خودش باز تاب رسانه‌ای گسترده‌ای داشته است.

یکی از مشکلاتی که ما داریم این است که مسلمانان به جای اینکه روی مشترکات توافق کنند روی اختلافات تعصب‌دارند. راه مبارزه با این موضوع این است که از تباطاتمان را بیشتر کنیم. وقتی با هم می‌نشینیم، اختلافات کم‌رنگ می‌شود. اسمال در مشهد و تهران افطاری برگزار شده است و نمایندگان اهل سنت هم حضور داشتند.

کاروان برادری هم جزو فعالیت‌های شما بوده است، راجع به آن کمی برابمان بگویید؟

ما این کسانی نیستیم که از هر راهی برای عضوگرفتن استفاده کنیم.

در غزه یا مصر یا هر جاهمیں کارا می‌کنیم. همین‌طور ارتباط خوبی با نخبگان و هنرمندان داریم. مثلاً در اسفند سال پیش حرکتی به نام «کاروان برادری» در ایران انجام شد.

جمعی از چهاره‌ای ششبه به استنانهایی که اهل تسنن در آن زیاد است، رفتند که خیلی موثر بود و تصویر ذهنی خوبی را ایجاد کرد. آقای حمید شاکرنژاد مدح اهل بیت(ع) را چند ژنر اتور هم بود که آن را با کشتی فرستادیم. **چرا قدس؟**

چون قدس مرکز ادیان است، نه اسلام، مسیحی‌ها هم می‌گویند مرکز تولد مسیح است. یک طوری تمام ادیان به قدس ربط پیدا می‌کند و در اصل این مکان قلب زمین است. ما تصمیم گرفتیم بنا به اوضاع منطقه در کشورهای اطراف فلسطین جمع شویم و اسمش را هم محاصره مردمی اسرائیل گذاشتیم. تصمیم گرفتیم در کشورهای مثل اردن، سوریه، لبنان و مصر که اطراف فلسطین است، جمع شویم و این ایده پذیرفته شد. کمیته اجرایی تشکیل و حرکت کاروان جهانی «الی بیت‌المقدس» شروع شد. روز زمین ۲۰۱۲ قرار بود مراسم اصلی برگزار شود و تقریباً ماهه برای این جریان کار کردیم. حجم زیادی از تولیدات و کارهای رسانه‌ای مختلف هم در این ایام شکل گرفت.

اسرائیلی‌ها عکس‌العملی انجام ندادند؟ نکته جالبش اینجاست که آن‌ها هم خیلی حساس شدند و تمام سایت‌ها و وبلاگ‌های ما را رصد کردند. اسم تمام ما را از اینترنت در آورده بودند و معرفی می‌کردند که این افراد در حال انجام چنین حرکتی هستند. شاید بگویم تقریباً ۱۰۰ سازمان مردم‌نهاد با ما همراه شدند. الحمدا…

شما یادداشت‌ها یا آن‌ها با شما تعامل نمی‌کنند؟ ما کاملاً مردمی هستیم. خیلی‌ای دولت‌ها نمی‌آیند ضد اسرائیل کار کنند. دولت اندونزی یا هند ممکن است بایزاید در این کار شرکت کنند، اما بدنه مردم خواهند آمد.

در اصل چه چیزی را به عنوان شعار «تشکل امت واحده» انتخاب کردید؟

می‌خواستیم به وحدت جهان اسلام و مظلومین برسیم. ما مظلومان و مستضعفین عالم را خطاب قرار دادیم. همان‌طور که حضرت امام(ره) وقتی یکتی اسقف مسیحی را خطاب می‌کردند می‌گفتند: ما در توحید و در نفی ظلم مشترکیم. قرآن می‌فرماید: ما پیامبران را فرستادیم تا خدا را بپرستید و از ظالمین و طاغوت پیروی نکنید. ما هم دقیقاً می‌خواهیم همین رویه را ادامه دهیم.

افطاری وحدت ومقاومت

افطاری «وحدت ومقاومت» با شعار «القدس التّضیّه الاولی» و به همت اتحادیه بین‌المللی امت واحده در صحن مسجدالاقصی برگزار شد. علی‌رغم رقابت‌های شدید امنیتی رژیم صهیونیستی و کارشکنی‌های اسرائیل در ادامه سلسله افطاری‌های «وحدت ومقاومت» برای اولین بار مسجدالاقصی میزبان بود. در این مراسم که در آستانه روز قدس امسال انجام شد نخستین حضور مردمی ایران در قلب سرزمین‌های اشغالی به‌شمار می‌رفت جمله معروف رهبر معظم انقلاب که «فلسطین کلید رمز لود گشوده‌شدن درهای فرج به روی امت اسلامی است» نیز به زبان عربی روی بنر تبلیغ برنامه و آیتک‌های نصب شده روی ظرف‌های افطاری، درج شد.

گفتگو | هشترآ

حاشیه‌نگاری

از سومالی تا میانمار

حرکت کاروان آسیایی غزه چه بازتابی داشت؟

در هر کشور موج جدیدی ایجاد کرد و این خودش نقطه شروعی برای ارتباطات بین‌المللی ما شد. ارتباطات خوبی را به‌خصوص در کشورهای آسیایی گرفتیم.

در زمینه فلسطین، سازمان‌های مردم‌نهاد آمریکایی، آسیایی

اروپایی از ما ایرانی‌ها فعال‌ترند. کارهای مردم ما مقداری اهمیت دولتی پیدا کرده، هر چند این مسئله باعث افتخار است که دولتمان پشت مظلومین دنیا ایستاده، اما کافی نیست؛ چرا که سازوکارهای دولتی خیلی کند و خسته‌کننده هستند و کارایی‌اش پایین است. ما منتظر این هستیم که چه وقت هلال احمر یا کمیته امداد کارش تمام می‌شود. خود مردم در حوزه داخلی هزاران خیره دارند اما در حوزه بین‌المللی خیلی کم این اتفاق می‌افتد. این خلأ در داخل کشور وجود دارد که ما در حوزه بین‌المللی خیلی کم کار می‌کنیم. من یادم هست وقتی که کشتی «ماوی مرمره» پیدا و تعمیر شد، مراسمی برگزار و ۷۰ نفر از جمع شده بودند. تشکل امت واحده هم از ایران رفته بود. اسم مراسم هم باز گشت «ماوی مرمره» بود. مراسم استقبالی که در هتلی که مستقر بودیم، گذاشته بودند. اروپایی و آمریکایی هم بودند. تمام افرادی که حول محور فلسطین جمع شده بودند. برای آن‌ها جالب بود که ایرانی‌ها هم آمدند، چراکه ایران را به‌عنوان یک دولت حامی فلسطین می‌شناختند ولیکن کمتر خود مردم را دیده بودند. بدنه مردمی در کارهای مشترک اجتماعی را زیاد ندیده بودند. ایده کمیته همبستگی با مردم فلسطین با مرکزیت قدس در همین کاروان برپا مان مطرح شد.

از طرف کسانی که ضد وحدت و تندرو هستند برای فعالیت‌های شما مشکلی ایجاد نشد؟

یکی از کارهایی که در «امت واحده» انجام می‌دهیم گفتمان‌سازی وحدت اسلامی است. برخی تندروها هستند که دور از سیره اهل بیت(ع) صحبت می‌کنند. اهل بیت(ع) به شیعیان گفتند که زینت ما باشد.

آیا کسی که بدنگران هستند می‌دهد می‌تواند زینت اهل بیت(ع) باشد؟ آیا یک مسیحی یا یهودی وقتی می‌بیند به چیزهایی که او قبول دار فحش می‌دهیم می‌تواند با ما دوست شود؟ اهل بیت ما خواستند ما محبت مردم را به سمت آن‌ها بکشیم. حباب اهل بیت(ع) در تمام اهل سنت جهان وجود دارد و همه‌شان محبت هستند و این ظرفیت و مشترکات است که می‌توان از آن استفاده کرد. ما هیچ‌اهل تسننی پیدانمی‌کنیم که ضد امام علی(ع) یا امام حسین(ع) باشد. همه‌شان به امامان احترام می‌گذارند. ما هزاران دوست اهل سنت داریم و همه‌شان در دغدغه اسلامی هستند. اگر ملاک ما قرآن و اهل بیت(ع) باشند دیگر استیکار نمی‌تواند کاری کند.

از چه ظرفیتهای برای ارتباط با مردم اقدام می‌کنید؟ ما سایتی به نام اقدام داریم که در تمام از ادبیات اهل بیت و قرآن و از برادری اسلامی تولید محتوا می‌کنیم. یکی دیگر از کارهایی که در مجموعه ما انجام می‌شود کمک‌های بشردوستانه حوزه بین‌المللی است.

۷ تا ۸ کار در حوزه بین‌المللی است؛ مثلاً سئندج پیشش در ایامی که سومالی قطعی آمده بود، به همکاری تشکل‌های غیردولتی در مشهد و اصفهان حدود ۲۰۰ میلیون تومان پول جمع‌آوری شد که کمک‌های غذایی تبدیل کردیم و برای سومالی فرستادیم.

کمک‌های مادی تماماً از مردم تهیه می‌شود؟

تمام کمک‌های در حوزه مردمی را از مردم جمع می‌کنیم و هیچ کمک‌ی از دولت نمی‌گیریم. زمانی که در میانمار درگیری بود و مسلمانان را می‌کشتند ۸۵ میلیون تومان پول جمع کردیم و فرستادیم میانمار و ۲ نفر از بچه‌هایمان رفتند آنجا و خودشان توزیع کردند.

در کشور های دیگر شعبه یا نمایندگی مشخصی داردید؟

خیلی‌ها گفتند در مصر و لبنان یا جاهای دیگر بپایید و شبیه امت واحده را تأسیس کنید اما ما قبول نکردیم. به این خاطر که ما می‌خواهیم با سمن‌هایی که در جاهای دیگر است، همکاری کنیم و دنبال شبیه‌وزن نیستیم. ما از هر کسی که بتواند کمک کند استقبال می‌کنیم. شبکه‌های مجازی قطعا کمک‌کننده بوده است.

ما اصلاً نمی‌توانیم بدون این شبکه‌ها زندگی کنیم و تمام کسانی که می‌شناسیم در شبکه‌های مجازی هستند. حتی ارتباطات و تماس‌های تلفنی مان از طریق همین شبکه‌هاست. وقتی در این شبکه‌ها جلسه می‌گذاریم از سراسر دنیا در آن شرکت می‌کنند.

«تشکل امت واحده» فعالیت‌های ثابت هم دارد؟

بله یکی از کارهای ثابتی که ما انجام دادیم، این بود که مردم ایران و بدنه حزب‌اللهی را به مسائلی که در دنیا صورت می‌گیرد، توجیه و اطلاع‌رسانی و آن‌ها را آگاه کنیم که در سوریه و لبنان و عراق چه اتفاق‌هایی خواهد افتاد. یک دوره آموزشی ثابت داریم. از میهمان‌های خارجی دعوت و همایش‌هایی برگزار می‌کنیم. مثلاً بعد از جنگ ۲۲روزه یک اسیر را حماس گرفته بود این اسیر آزاد شد و در عوض اسرائیل هزار نفر را آزاد کرد.

ما از آن ۸۰۷ اسیری که آزاد شده بودند دعوت کردیم ایران و در عشره برنامه گذاشتیم که در زاهدان، مشهد، شیراز و جاهای مختلف انجام شد. همین‌طور از بحرینی‌ها دعوت کردیم و از این دست کارها چند مرتبه انجام شده است. **در حوزه مستندسازی هم کسانی با شما کار می‌کنند دست است؟**

در تشکل امت واحده این تعریف نشده است که ما تولید فیلم یا مستند داشته باشیم اما به کسانی که می‌خواهند این کار را انجام دهند مشورت می‌دهیم و راهنمایی‌شان می‌کنیم. همیشه یکسری مستندساز در کارهایی که خودمان انجام می‌دهیم، همراه‌مان هستند که برای خودشان کار می‌سازند.